

GESTIUNEA RISCULUI ÎN ASIGURĂRI

**Autori: MANOLE Tatiana, dr. hab., prof. univ
MAGLA Angela, doctorandă, U.T.M.**

Abstract: În acest articol este cercetat riscul în asigurări. Riscul este o probabilitate ca un eveniment să se întâmple în viitor. Factorii de risc pot fi foarte diverși: în urma calamităților naturale, accidentelor, pot fi riscuri de natură economică etc. Deoarece riscurile pot provoca prejudicii (pierderi) materiale, financiare, umane și de altă natură, oamenii din timpurile cele mai vechi au încercat să se asigure. Pentru aceasta asiguratul trebuie să suporte un cost sub forma unei prime. Iar asigurătorul este obligat la despăgubire. Unul dintre obiectivele asigurătorului în activitatea de tarifare a riscului este acela de a stabili tarifele de primă astfel încât acestea să reflecte cu acuratețe mărimea riscului.

Cuvinte cheie: Risc, risc general, risc de țară, riscuri economice, riscul de asigurări, risc asigurat, caz de risc, primă netă, primă brută, primă pură, primă asigurată, factor de actualizare.

Conform definiției adoptate de OCDE în 1983, „riscul este constituit din probabilitatea ca un fapt cu consecințe nedorite să se producă”.

Riscul este o noțiune greu de definit, dar poate fi descris și ca probabilitatea ca evenimentele să evolueze mai rău decât s-a prevăzut. Dacă totul ar fi cunoscut cu certitudine, atunci sarcina asigurătorului și a autorităților de supraveghere a asigurărilor ar fi foarte ușoară. Însă asigurătorul nu știe cu certitudine ce tarife să atribuie riscurilor asigurate, care sunt rezervele necesare sau care sunt rezultatele investițiilor făcute. Deci rezultatul viitor conține o dată de incertitudine.

Riscurile pot fi grupate în câteva categorii:

- riscuri generale (calamități naturale, accidente, deces etc.);
- riscuri de țară (risc politic, rata de creditare, datoria externă etc.);
- riscuri economice (creșterea costului de vânzare de producție, creșterea prețului la materia primă, erodarea monedei);
- riscul de asigurări etc.

Noțiunea de risc este specifică domeniului asigurărilor, constituind un element esențial al contractului de asigurare.

Noțiunea de risc în asigurări impune și alte precizări, ca distincția între *risc asigurat* și *caz asigurat*. Deci, dacă evenimentul viitor și nesigur, dar probabil poate genera prejudicii bunurilor sau persoanelor, atunci acest eveniment poartă denumirea de *risc asigurat*. Dacă acest eveniment se produce, el poartă denumirea de *caz asigurat* și ca, asigurătorul este obligat să-i desdăuneze prejudiciul asiguratului.

Luând ca bază datele statistice, se calculează, pentru fiecare tip de asigurare, implicând metodele statistice și probabilistice, valoarea riscului exprimată prin prima și tariful de asigurare.

În asigurările generale, la fel ca în alte clase de asigurare, noțiunile de primă brută și primă netă sunt relevante atât sub aspect metodologic, cât și practic.

Prin urmare, se poate alcătui o schemă a sistemului primei de asigurare aferentă asigurărilor generale așa cum se relevă în figura 1.

Prima netă (netă de cheltuieli de gestiune) constituie principalul element al primei de tarif, stabilindu-se pe baza datelor statistice. Prima netă este formată din prima de risc și marja de risc sau factorul de încărcare care constituie niște margini contingente adiționale primei de risc, destinate să atenueze fluctuațiile sau erorile în calculul primei, să garanteze o marjă de profit asigurătorului care și-a mobilizat fondurile în afacere, precum și să facă posibilă păstrarea solvabilității asigurătorului. Deci relațiile dintre prima netă și prima de risc, respectiv tariful net și tariful de risc, sunt următoarele:

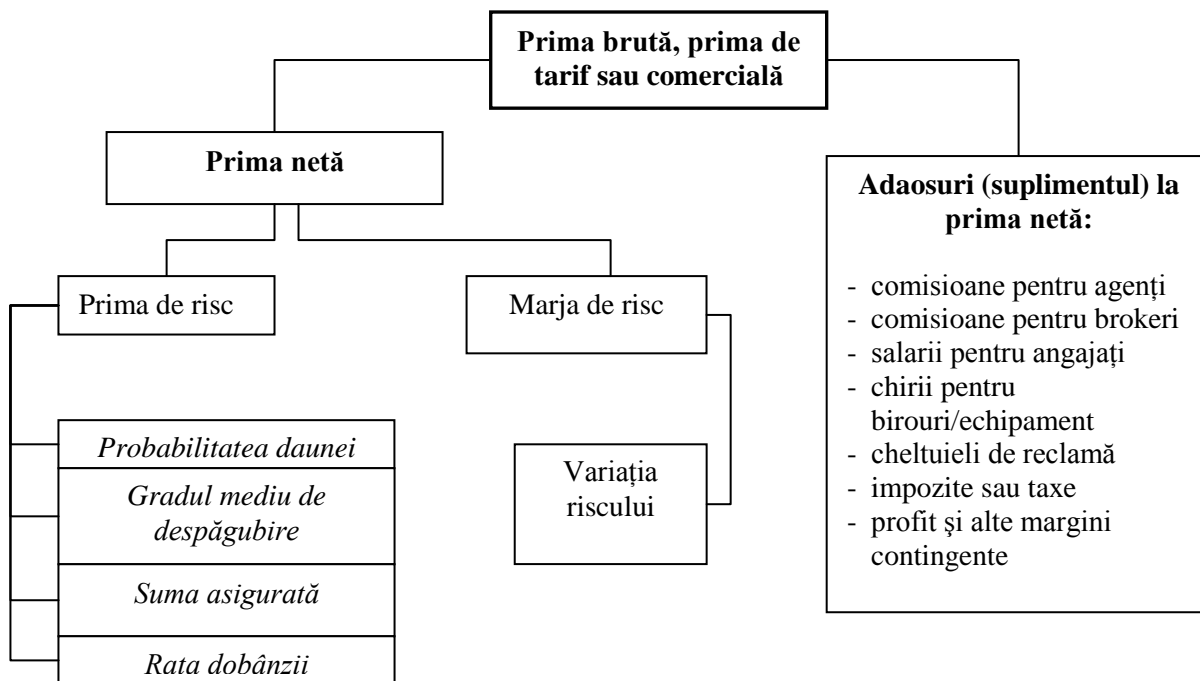

Figura 1. Structura primelor de asigurare

Prin urmare, se poate alcătui o schemă a sistemului primei de asigurare aferentă asigurărilor generale așa cum se relevă în figura 5.

Prima netă (netă de cheltuieli de gestiune) constituie principalul element al primei de tarif, stabilindu-se pe baza datelor statistice. Prima netă este formată din prima de risc și marja de risc sau factorul de încărcare care constituie niște margini contingente adiționale primei de risc, destinate să atenueze fluctuațiile sau erorile în calculul primei, să garanteze o marjă de profit asigurătorului care și-a mobilizat fondurile în afacere, precum și să facă posibilă păstrarea solvabilității asigurătorului. Deci relațiile dintre prima netă și prima de risc, respectiv tariful net și tariful de risc, sunt următoarele:

$$P_n = P_r + P_m; \quad T_n = T_r + T_m \quad (1)$$

unde: P_n – prima netă; P_r – prima de risc; P_m – marja de risc;

T_n – tariful net ; T_r – tariful de risc ; T_m – marja de risc

Unul dintre obiectivele asigurătorului în activitatea de tarifare a riscului este acela de a stabili tarifele de primă astfel încât acestea să reflecte cu acuratețe mărimea riscului.

Prima de risc este necesară pentru a acoperi numai mărimea daunei. Deci prima de risc sau prima pură este cea care acoperă costul fiscului asigurat, fără a lua în calcul nici un fel de marje de risc sau cheltuieli comerciale.

În baza primelor încasate de companiile de asigurare se constituie rezervele de asigurare, care, conform prevederilor organelor de supraveghere a asigurărilor, este necesar să fie investite, astfel obținându-se prime fructificate, necesare pentru a putea suporta obligațiile de asigurare. Dacă la estimarea riscului se ia considerare și factorul-timp, atunci prima de asigurare unitară se determină în dependență de factorul de actualizare. Deoarece durata de asigurare a unei polițe de asigurări generale nu este mai mare de un an, pentru calculul quantumului riscului poate fi utilizată metoda „dobânzii simple”. Astfel, prima de asigurare unitară de risc se calculează ca produs între indicele de despăgubire și factorul de actualizare:

$$T_r^a = I \cdot \frac{1}{1 + n \cdot i}$$

unde: T_r^a – cota tarifară de risc actualizată;

n – numărul de ani;

i – factorul de fructificare (rata dobânzii) .

În rezultatul analizei companiei de asigurări „MOLDOVA-ASTROVAZ” S.R.L pe perioada anilor 2009-2008 sa constatat că în structura veniturilor acestei companii ponderea cea mai mare o dețin primele de asigurări pe asigurare directă alcătuind în 2009 69,97 %, iar în anul 2008 – 76,63 %. Prin urmare observăm o abatere de minus 6,66 %. Această scădere este legată și de majorarea veniturilor în fondurile de rezervă ale asigurărilor.

Cheltuielile pentru activități de asigurare au constituit în anul 2009 ca pondere în total cheltuieli 50,11%, iar în anul 2008 – 59,73 %. Observăm o scădere a cheltuielilor pentru despăgubiri în anul 2009 cu 9,62 % față de 2008. Aceasta se explică prin faptul că compania dată are o activitate mare și imidj fdață de asigurați, crescând numărul lor. Se duce o politică rațională a primelor de asigurare.

Concluzii: Riscul este totdeauna imprvizibil. Daca totul ar fi cunoscut cu certitudine, atunci sarcina asiguratorului si a autoritatilor de supraveghere a asigurărilor ar fi foarte usoara. Insa asiguratul nu stie cu certitudine ce tarife sa atribuie riscurilor asigurate, care sunt rezervele necesare sau care sunt rezervele investitiilor facute. De aceea legislația cu privire la primele de asigurare este un criteriul necesar pentru asigurator. Deci rezultatul viitor conține o data de incertitudine. De aceea societatea de asigurări va trebuie sa calculeze prima de risc pentru incertitudine. Legile fiecări stat impun o astfel de măsura.

Bibliografie

1. Hotararea Guvernului Republicii Moldova cu privire la aprobarea Metodologiei de calcul al primei de asigurare de baza si al coeficientelor de rectificare pentru asigurarea obligatore de raspundere civila pentru pagube produse de autovehicule, nr. 318 din 17.03.2008.
2. Statistica actuariala in asigurari. Oleg VEREJAN, Ion PARTACHI Bucuresti. Editura Economica, 2004.
3. Business –Plan 2010-2012. Compania “MOLDOVA-ASRTOVAZ”, SRL.